

TABORISČNIK

Štev. 91. Leto II.

ŠPITAL NA DRAVI

Torek, 1. aprila 1947.

ZOPET MONARHIJA V ŠPANIJU?

MADRID. General Franco je včeraj ob osmi obletnici zmago imel velik govor po radiu, v katerem je napovedal, da bo predložil španski skupščini "Cortesom" zakonski načrt o prenosu oblasti. Po tem predlogu naj bi po odstopu sedanjega državnega poglavarja (general Franca) prešla oblast na špansko dinastijo. Toda to šele po njegovi smrti ali v slučaju nesposobnosti. Že sedaj pa bi po novem načrtu bil Francu v pomoč dodeljen kronski svet, v katerem bi bila predsednik skupščine, Primas katoliške Cerkve v Španiji in drugi. Novi zakon bi dobil obvezno moč, ko bi bil sprejet v skupščini z dvetretjinsko večino.-

MADRID. Agencija Reuter javlja iz Madrida, da prevladuje splošni vtis, da bo tudi v bodoče ostala vsa oblast v rokah generala Franca. Španija je bila monarhija vse do leta 1931., ko je bila proglašena republika. Leta 1938., je po zmagi v državljanski vojni prevzel oblast general Franco.

LISBONA. Pretendent na španski prestol princ Don Juan se je včeraj zvečer sestal s predstavniki španskih monarhistov. V razgovoru so pretresali novonastali položaj po Francovem govoru.

PARIZ. V krogih španskih republikancev v Parizu smatrajo včerajšnji Francov govor za veliko senzacijo. Ti krogi menijo, da je novi Francov načrt dokaz slabosti njegovega režima. Španski republikanci vztrajajo slejkoprej odločno na odklonilnem stališču proti vsakršni uvedbi republikanskega režima.

WASHINGTON. V ameriških političnih krogih vlada splošno mnenje, da najnovejši Francov načrt ne daje prav nobenega razloga za spremembo ameriškega odklonilnega stališča do sedanjega političnega ustroja v Španiji.

MOSKVA. Na včerajšnji seji Sveta zunanjih ministrov, ki mu je predsedoval general Marshall, so razpravljali o gospodarski enotnosti Nemčije, o reparacijah in centralni nemški vladi. K tem točkam so še enkrat povedali svojega stališča vsi štirje zunanji ministri. Bevin je predložil za rešitev teh vprašanj pismeni načrt, ki predvideva gospodarsko enotnost Nemčije do 1. julija 1947; reparacije naj se ne jemljejo iz tekoče proizvodnje; kar se tiče politične ureditve, predlaga Bevin centralno vlado, predsednika, dve zbornici in Vrhovno sodišče. Marshall je ostro nastopil proti sovjetskim zahtevam po reparacijah iz tekoče proizvodnje. Dejal je, da pomenijo take zahteve pravi ultimatum, na katerega Združene države nikoli ne bodo

pristale. Molotov je ponovno zahteval reparacije za SZ v vrednosti 2 milijardi 500 milijonov funtov šterlingov.

LONDON. V angleški spodnji zbornici se je včeraj začela razprava o načrtu zakona o obvezni vojni službi. O zakonskem načrtu je govoril minister za delo Isacs. Okoli 70 laburističnih poslancev je vložilo resolucijo proti načrtu. Proti načrtu se je izjavil tudi predstavnik liberalne stranke. V imenu konservativne opozicije je govoril Churchill. Dejal je, da njegova stranka ne bo samo podprla vladnega zakonskega načrta ampak da celo čestita, da se je pogumno uprta subverzivnim elementom iz laburističnih klopi.

WASHINGTON. Preds. Truman je imenoval za novega amer. veleposlanika pri jugosl. vladi Cavedish Canona.

V S E I T A B O R I Š Č N I K O M J U G O S L O V A N S K E
N A R O D N O S T I I

S tem objavljamo, da je Glavni Stan UNRRA-e za britansko cono Avstrije v Klagenfurtu, ki se repatriirajo pred velikim petkom dne 4. aprila 1947 prejmejo po tri (3) zavoje RDEČEGA KRIŽA z jestvinami.

Vsem Jugoslovanom, ki se želijo okoristiti s to ponudbo, priporočamo, da se nemudoma vpišejo za repatriacijo v Repatriacijski pisarni taborišča v rabari O soba 17 a. - R.L. NOVARINE, Director.

G L A S O V I O M O S K O V S K I K O N F E R E N C I

TEŽAVEN TEDEN SE JE PRICEL. - Angleški list "Manchester Guardian" (po Weltpresse) poroča iz Moskve 29.

sušca. Snočnja konferenca zunanjih ministrov je bila taka, da jo težko imenujemo zadovoljivo. Spočetka je še bilo nekaj upanja, da bodo rešene nekatera bistvena avstrijska vprašanja. Zdaj pa je to upanje splavalo po vodi, odkar Molotov trdovratno vstraja na svoji zahtevi, da morajo v vprašanju "nemške lastnine v Avstriji" veljati za podlago pogajanjem zgolj sovjetske zahteve, če pa to ne bi obveljalo, naj se avstrijsko vprašanje obravnava še le takrat, ko bo prišlo na dnevni red. Drugi teden, ki bo veliki teden, se bo še le pokazalo, kakšne sadove bo moskovska konferenca rodila, ali bo dosežen vsaj kak delni uspeh ali pa bo popoln polom. V Moskvi je med delegati vse splošno tega mnenja: "Vse kaže, da bo drugi teden za vse nas zelo težak!"

Iz Pariza pa poroča agencija SN: Madame Tabouis, znana francoska časnikarica je za list "France Libre" napisala članek, kjer pravi, da so moskovska pogajanja nekoliko ohromela. Prav tako črnogledno piše tudi drugo francosko časopisje pretekli petek. Zlasti zastoje v vprašanju "nemške lastnine" v Avstriji je vse zelo poparil. List "L'Ordre" piše, da v tem najnem vprašanju ne smemo pričakovati nobene nujne rešitve. List sploh dvomi, ali bo mogoče avstrijsko pogodbo sploh spraviti pod streho. Dejstvo, da general Marshall ves čas svojega bivanja v Moskvi še ni bil povabljen k Stalinu, listi razlagajo kot znamenje velikega nezaupanja Sovjetske zveze do Združenih držav, ki je postalo po Trumanovem govoru.

S O D N A O B R A V N A V A Z O P E R M A C E D O N S K E
S E P A R A T I S T E

Agencija United Press poroča iz Belgrada: Pred tukajšnjim sodiščem je sodna obravnava zoper obtožence, ki so obtoženi, da so kovali zaroto zoper Jugoslavijo. Obtoženih je 10 članov macedonskega gibanja. Obtoženi so priznali, da so od anglosaških krogov pričakovali podporo in pomoči za dosego svojih namenov. Njihov namen je bil ustanoviti neodvisno macedonsko republiko. Dalje so priznali, da so bili v zvezi z balgarskimi in grškimi reakcijonarji.

BEOGRAD. Včeraj je pred narodno skupščino govoril maršal Tito o jugoslovanski zunanji politiki. Izjavil je, da hodi Jugoslavija po isti poti kot Sovjetska Rusija. Jugoslavija je s svoje strani vse storila za najboljše odnose z Združenimi državami. Sedaj pričakuje Jugoslavija isto od one strani. Z Grčijo pa so se diplomatski odnosi poslabšali, odkar - tako je dobesečno dejal maršal Tito - je grški narod izgubil svobodo.

UMRL je dne 1. III. letos konzistorijalni svetnik in župnik pri sv. Gregorju na Dolenjskem Fr. Krumpestar, ki je do svoje smrti in od 1. 1898 pasel duše v tej lepi in dobri slov. fari. Dosegel je starost 80 let. Tej fari, ki je bila rojstna fara rajnega dr. Janeza Ev. Kreka, je rajni župnik bil vsem pravi oče. Svojo faro je duhovno in gospodarsko tako povzdignil s svojim delom, da spada med najbolj zavedne in napredne v Sloveniji. - Naj počiva v Bogu!

V A T I K A N O D G O V A R J A S O V J E T O M

Iz Rima poroča agencija IPK: "Vatikansko glasilo "Osservatore Romano" odgovarja napadom sovjetskih listov, ki napadajo papeža in ga v isti sapi s Churchillom imenujejo "glavnega reakcijenarca", zlasti pa obsojajo papeža, češ da je z nemškimi vojnimi ujetniki preveč prijazen. Vatikansko glasilo na te napade tako le odgovarja:

"Papež je eden izmed tistih borcev, ki so se od vsega začetka ustavljali vojski in vse storili, da bi jo preprečili. Papež danes zastopa mnenje, da je treba ločiti med tistimi, ki so za vojsko odgovorni, in med onimi, ki niso nič krivi. Komunizem sme v takem naziranju videti reakcijo, toda demokratom bo to stališče objektivno in pravično."

I Z P O S V E T O V A M E R I Š K I H P A R L A M E N T A R C E V

Agencija SN poroča iz Washingtona: Zdaj se nič manj kakor trije odseki ameriškega kongresa posvetujejo, kakšna naj bo ameriška politika do Sovjetske zveze. V odboru za pomoč Grčiji in Turčiji kakor tudi v odboru za vojaške kredite je cela vrsta senatorjev in poslancev ter več vladnih zastopnikov dolžilo Rusijo, češ da v vzhodni Evropi in v Aziji uganja ekspanzivno politiko.

Pretekli petek je državni podtajnik v vojnem ministrstvu Petersen zagovarjal kredite 300 milijonov dolarjev, ki naj se porabijo za nujne potrebe prebivalstva v ameriških zasedbenih conah, in sicer v Nemčiji 67 milijonov, v Avstriji 18 milijonov, v Italiji 74 milijonov, na Japonskem 144 milijonov in na Koreji 68 milijonov. V utemeljevanju je Petersen obdolžil Rusijo, češ da ima na Koreji "za železnim zastorom" močno oboroženo armado 500.000 mož.

V tretjem odseku kongresa obravnavajo vprašanje glede "protiameriških elementov v Združenih državah" ter ukrepe zoper nje. V tem odboru je prejšnji poslanik Združenih držav George H. Earle tako le povedal:

"Ko bi Združene države ne imele atomske bombe, bi bile ruske armade vojske že davno preplavile vso Evropo in največji del Azije. V Evropi bi bilo mogoče ustvariti odporna gnezda samo v treh deželah, in sicer na Švedskem, v Švici in na Španskem."

RADI TEHNIČNIH OVIR smo včeraj 1. aprila izdali list le na 2 straneh, zato pa izide danes na 4.

"KNJIGA O KOROŠKI". Na razpolago je večje delo o Koroški. Opisani so vsi večji kraji, cerkve, gradovi, samostani itd. Opisani so vsi slovenski kraji Koroške. Celotno delo obsega 9 knjig. Nahajajo se v posebni mapi z nožnico. Delo je izšlo v treh izvodih, od katerih je 1 izvod na razpolago. V vsaki knjigi je uvezan karton za slike in prazne pole papirja za naknadne vpise. Primerno za šolo, kako knjižnico ali pa kot darilo. - Knjiga je na ogled v naši upravi. Cena po dogovoru.

ŠIVANKE ZA STROJ dobite v baraki 26/2 po najnižji ceni.

FANTJE ! - Vam je namenjena premišljevalna knjiga: "TEBI REGUNEC"; jutri opoldne jo boste lahko dobili v svoji sobi.

VSEM, KI SE ŽELE FOTOGRAFIRATI. Na velikonočno nedeljo bom v slučaju lepega vremena dopoldne in popoldne fotografiral na cesti med Edlingom in taboriščem. Na to opozarjam starše, ki žele dati fotografirati svoje otroke. - Izvršene slike in ponaročila morete dvigniti vsak dan od 1. - 2. ure pop. in od 6. - 7. zvečer v bar. 3/59. K.M. PRODAM moške čevlje št. 42. Baraka 8/14.

NAŠEL sem poročni prstan. Bar. 44. PRODAM svilenovo-vojneno črno glavno ruto. Baraka 10/28. (Lepo darilo za Veliko noč).

Z A I N P R O T I

Dasi je od Trumanovega govora poteklo že skoro mesec dni, je vendarle še zanimivo brati, kako sodijo o njem listi ene ali druge struje, kar nam more dati več vpogleda v sedanje dogajanje v Moskvi. Naj sledi nekaj stavkov iz listov raznih struj:

Ameriški list "The Memphis Commercial Appeal" od 13. sušca piše med drugim: "Docela se zavedamo, da je Truman imel prav, ko je dejal, da je nevarna smer, v katero je s svojim govorom krenil. Sodimo pa, da je imel tudi prav, ko je rekel, da bi bilo še bolj nevarno, ko bi tega ne storil."

"Los Angeles Times" od 13. III. piše: "Tistih 400 milijonov dolarjev ni nikaka kupnina, marveč le prvi obrok za zavarovanje, ki bo stopilo v veljavo, ko se bo na vseh postojankah začela blokada ruske ekspanzive."

Konservativni angleški list "Continental Daily Mail" 13. III. pravi: "Sovjetska zveza bo v Trumanovem govoru brez dvoma videla vmešavanje, ki pa je na Balkanu različno od vmešavanja v drugih žariščih nemira. Ameriška politika pa ni taka, da bi si hotela pridobiti le sovjetsko pritrdilo. Če Rusom tako vmešavanje ne ugaja, imajo sredstva zoper to v svojih rokah. Saj je tudi za Združene države neprijetno, ja se morajo vmešavati v kako celino, tega dogodki jim ne dopuščajo druge izbire. Zahodne sile ne morejo dopuščati, da se njihovi interesi na srednjem vzhodu zanemarjajo. Rusija sama bi narod, ki bi kaj takega dopustil, le zaničevala. Vsekakor so kocke padle in vse kaže, da se je zgodovina po Trumanovi akciji preokrenila."

Francoski list "Figaro", ki je zmerno desničarski, razlaga: "Prepričani smo, da se Američani, ker imajo atomsko bombo, čutijo dolžne, človeštvo osvoboditi te more. Saj so mladika naše potrte Evrope, zato hočejo zdaj tudi plačati primerno ceno za obnovo starih svobodnih dežel, iz katerih so prišli njihovi očetje. Bili pa bi lahko miselnji, ko bi v tem govoru videli le vesele strani. Lahko kdo reče, kar hoče, Trumanov govor lahko pomeni tudi bojno napoved."

Francoski gospodarski list "L'Économie" tako le piše: "Kar Anglijo zadeva, je jasno, da je žadnje čase začela voditi tako politiko, katera najbolj občutljive njene točke ohranja in krepi po ozki povezanosti z Združenimi državami. Ugotavljamo, da se britanski imperij pričinja spreminjati v anglo-ameriško sovladje in da se nikakor še ne misli raziti, kakor nekateri mislijo."

Radikalni francoski list "L'Ordre" piše: "Vedno smo bili teh misli, da imajo Amerikanci in Rusi skupen interes, da se sporazumejo in da se tudi bodo, ker so obojni realisti. Tako še vedno mislimo vkljub Trumanovemu govoru, ki je bil morebiti nalašč pretiran. Grmenje večasih oznanja mir."

Katoliški belgijski list "La Libre Belgique" od 15. III. pa pravi: "Brez dvoma bo Sovjetska zveza razumela pomen in važnost tega ameriškega ukrepa, kateri ji zastavlja pot do južnih morij, kar je bil cilj vse ruske politike prav tako ob času Katarine, Aleksandra I. in Nikolaja kakor tudi zdaj ob Stalinovem času. Ta politika, sen mnogoštevilnih ruskih rodov, ki pomeni zaključek stoletja dolgega delovanja, je zdaj v nevarnosti. Rusija v svoji zgodovini na svoji poti južnemu morju še nikoli ni naletela na nasprotnika take sile kakor so Združene države. Kaj bo storila? Kako bo ameriško stališče vplivalo na evropsko politiko Sovjetske zveze, zlasti pa na njeno politiko v Nemčiji?"

Socialistični francoski "Le Populaire" od 19. III. pa sodi: "Radi bi videli, ko bi v Ameriki že opustili nevarno navado, da Hitlerjev in sovjetski režim enako nazivljemo. Sicer pa je Trumanov govor v isti smeri, kakor vsa ameriška politika. Hkrati, ko hoče s Sovjetske zveze doseči dogovor, kar je za mir neobhodno potrebno, je pa prepričana, da bo to mogla doseči le, če bo igrala z odprtimi kartami ter jasno in odkrito dogovarila."